

Όνομα: _____

Προθέσεις είναι οι μικρές άκλιτες λέξεις που συνοδεύουν μια ονοματική (ή προθετική) φράση και μαζί με αυτή δηλώνουν διάφορες ιδιότητες (τόπο, χρόνο, τρόπο, προέλευση κ.ά.).
Αυτές είναι: **με, σε, για, ως, προς, μετά, παρά, από, αντί, κατά, δίχως, χωρίς, ίσαμε, έως, μέχρι, σαν, πριν, λόγω, εναντίον, εξαιτίας, μεταξύ.**
Υπάρχουν και οι **λόγιες προθέσεις** που προέρχονται από παλιότερες μορφές της γλώσσας μας και τις χρησιμοποιούμε συνήθως σε σύνθετες λέξεις ή σε στερεότυπες εκφράσεις.
Αυτές είναι: **δια, εκ, επί, εν, περί, προ, υπέρ, υπό, ανά**

1. Να σχηματίσεις σύνθετες λέξεις με προθέσεις:

- α) _____ β) _____ γ) _____
δ) _____ ε) _____ στ) _____
ζ) _____ η) _____ θ) _____

2. Μετάτρεψε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο στις παρακάτω προτάσεις και γράψε τον από κάτω:

- Σκοπεύετε να έρθετε μαζί μας;

_____

- Έχεις κανένα νέο από το χωριό;

_____

- Πώς περάσατε στο ταξίδι;

_____

- Ο δάσκαλος ρώτησε: Ποιος είχε μείνει μέσα στο διάλειμμα;

_____

- Ο πατέρας ρώτησε: Ποιος έσπασε, Γιώργο, το τζάμι;

_____

3. Μετάτρεψε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ στις παρακάτω προτάσεις και γράψε τον από κάτω:

- Τα παιδιά αποκρίθηκαν ότι δεν μπορούσαν να λύσουν τις ασκήσεις.

_____

- Ο δάσκαλος ρώτησε ποιος ήθελε να βγει στο μάθημα.

_____

- Ο δικαστής ρώτησε ποιος από αυτούς τους δύο οδηγούσε το αυτοκίνητο.

_____

- Η μητέρα είπε στο Γιάννη να μην αργήσει να γυρίσει.

_____

- Οι πυροσβέστες φώναξαν στα παιδιά να βγουν γρήγορα έξω.

_____

Επίθετα σε -ων, -ουσα, -ον

Έτσι κλίνονται τα επίθετα: δευτερεύων, επείγων, εποπτεύων, ιδιάζων, μέλλων, πρωτεύων, υπάρχων κ.ά.

Προσοχή! Η κλητική πτώση είναι πολύ σπάνια στα επίθετα αυτά. Όταν χρειαστεί να σχηματιστεί, είναι ίδια με την ονομαστική.

Ενικός αριθμός					
Όνομ.ο	ενδιαφέρων	η	ενδιαφέρουσα	το	ενδιαφέρον
Γεν.	του ενδιαφέροντος	της	ενδιαφέρουσας	του	ενδιαφέροντος
Αιτ.	τον ενδιαφέροντα	την	ενδιαφέρουσα	το	ενδιαφέρον
Πληθυντικός αριθμός					
Όνομ.οι	ενδιαφέροντες	οι	ενδιαφέρουσες	τα	ενδιαφέροντα
Γεν.	των ενδιαφερόντων	των	ενδιαφεροουσών	των	ενδιαφερόντων
Αιτ.	τους ενδιαφέροντες	τις	ενδιαφέρουσες	τα	ενδιαφέροντα

Επίθετα σε -ύς, -εία, -ύ

Έτσι κλίνονται τα επίθετα: ο βραχύς, ο αμβλύς, ο ευρύς, ο οξύς, ο ταχύς, ο δριμύς, ο θρασύς κ.ά.

Ενικός αριθμός					
Όνομ.ο	ευθύς	η	ευθεία	το	ευθύ
Γεν.	του ευθέος	της	ευθείας	του	ευθέος
Αιτ.	τον ευθύ	την	ευθεία	το	ευθύ
Κλητ.	- ευθύ	-	ευθεία	-	ευθύ
Πληθυντικός αριθμός					
Όνομ.οι	ευθείς	οι	ευθείες	τα	ευθέα
Γεν.	των ευθέων	των	ευθειών	των	ευθέων
Αιτ.	τους ευθείς	τις	ευθείες	τα	ευθέα
Κλητ.	- ευθείς	-	ευθείες	-	ευθέα

4. Να συμπληρώσεις τα κενά των προτάσεων με τα επίθετα στον κατάλληλο τύπο:

- Πολλοί επιβάτες προτιμούν την _____ (ταχύς, -εία, -ύ) αμαξοστοιχία από τη συμβατική γιατί κερδίζουν χρόνο.
- Όλοι οι επισκέπτες του μουσείου ενοχλήθηκαν όταν ακούστηκε ένας _____ (οξύς, -εία, -ύ) ήχος.
- Ο διευθυντής της εταιρείας εξέφρασε τον προβληματισμό του για την _____ (υπάρχων, -ουσα, -ον) κατάσταση.
- Οι υπάλληλοι άκουγαν με τη _____ (δέων, -ουσα, -ον) προσοχή τις οδηγίες του διευθυντή τους.
- Ενώστε τις _____ (ευθύς, -εία, -ύ) γραμμές έτσι ώστε να σχηματίζουν _____ γωνία.
- Ο πρόεδρος συμβούλεψε τους προϊστάμενους να ασχοληθούν με τα _____ (υπάρχων, -ουσα, -ον) προβλήματα της εταιρείας.
- Το πρόγραμμα του μουσείου περιλάμβανε πολλές _____ (ενδιαφέρων, -ουσα, -ον) δραστηριότητες για τα παιδιά.
- Το αμφιθέατρο της σχολής ήταν γεμάτο από _____ (μέλλων, -ουσα, -ον) δικηγόρους.
- Σήμερα μάθαμε τις _____ (αμβλύς, -εία, -ύ) γωνίες.
- Οι σύνεδροι αντάλλαξαν τις απόψεις τους για τα ναρκωτικά, που είναι ένα από τα _____ (οξύς, -εία, -ύ) προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας.

5. Να γράψεις μια μεταφορική φράση δίπλα σε κάθε κυριολεκτική φράση.

Κυριολεξία	Μεταφορά
α) Σήκωσε ένα βαρύ κιβώτιο.	Αυτό σηκώνει πολλή συζήτηση.
β) Καταπίνω δύσκολα το χάπι.	_____
γ) Κλείνω τα μάτια.	_____
δ) Εκτόξευσαν ρουκέτες.	_____
ε) Μου άνοιξε την πόρτα.	_____
στ) Περπατάει πολύ αργά.	_____
ζ) Η γιαγιά μπαλώνει τις κάλτσες.	_____